

Nhận định về đàn áp đẫm máu các cuộc biểu tình tại Myanmar.

Thiện Ý

Đàn áp các cuộc biểu tình đẫm máu của giới cầm quyền quân sự sau đảo chính ngày 1-2-2021 ở Myanmar, đã và đang gây bất bình, phẫn nộ, lên án mạnh mẽ của công luận quốc tế. Sau đây là diễn biến nội vụ và một số nhận định của chúng tôi

I/-Diễn biến nội vụ.

Theo tin tổng hợp các giới truyền thông quốc tế, Myanmar (*Miến Điện*) đã rơi vào tình trạng hỗn loạn kể từ khi quân đội chiếm quyền và bắt giam bà Aung San Suu Kyi và phần lớn những người lãnh đạo đảng Liên Minh quốc gia vì dân chủ, với cáo buộc gian lận trong cuộc bầu cử vào tháng 11 năm 2020 vừa qua mà đảng của bà giành thắng lợi áp đảo.

Cuộc đảo chính, làm khựng lại tiến trình dân chủ hóa của Myanmar, đã khiến hàng trăm ngàn người biểu tình xuống đường phản đối ở nhiều thành phố và đã bị các nước dân chủ phương Tây lên án, với một số nước áp đặt các biện pháp chế tài. Giới quân phiệt từng trực tiếp cai trị đất nước Myanmar trong gần 50 năm cho đến khi bắt đầu chuyển đổi sang dân chủ cách đây một thập niên. Nhưng sau đó các tướng lãnh quân đội Myanmar vẫn cố gắng tái áp đặt quyền lực lên một quốc gia, trong khi nhiều người dân lúc nào cũng lo âu quân đội có thể lên nắm quyền trở lại.

Mặc dù lãnh đạo chế độ quân phiệt, Tướng Min Aung Hlaing nói, nhà chức trách vẫn sử dụng vũ lực tối thiểu. Thế nhưng thực tế các cuộc đàn áp biểu tình tàn bạo vẫn ngày một gia tăng kể từ sau cuộc đảo chính quân sự. Cuộc đàn áp biểu tình được coi là đẫm máu nhất đã diễn ra hôm hôm 4/3 khi cảnh sát và binh sĩ đã nổ súng bằng đạn thật mà không cảnh báo trước tại nhiều thành phố và thị trấn.

Theo đặc phái viên Liên Hiệp Quốc, đã có ít nhất 38 người thiệt mạng và được coi là ‘*ngày đẫm máu nhất*’ kể từ cuộc đảo chính quân sự một tháng trước đó. Số ca tử vong mới nhất cho đến lúc này (8-3) đã lên tới hơn 60 người, giữa lúc quân đội đang cố áp đặt trở lại quyền hành của họ. Trưởng Cao ủy nhân quyền Liên Hiệp Quốc Michelle Bachelet đã yêu cầu các lực lượng an ninh Myanmar hãy ngưng ngay “*cuộc đàn áp tàn bạo đối với những người biểu tình ôn hòa*”. Bà cho biết đã có hơn 1.700 người bị bắt, trong đó có 29 nhà báo.

Richard Weir, một nhà nghiên cứu thuộc Tổ chức theo dõi nhân quyền Human Rights Watch (HRW) nói:

“*Các lực lượng an ninh Myanmar quyết trấn dẹp phong trào chống đảo chính bằng bạo lực bừa bãi và sự tàn bạo tuyệt đối*”.

Thế nhưng, bất chấp bị đàn áp, mọi tầng lớp nhân dân Myanmar và giới hoạt động vẫn

không lùi bước. Họ nói không chấp nhận chế độ cai trị của quân đội và quyết tâm gây sức ép để đòi tái lập chế độ dân chủ và trả tự do cho lãnh đạo Aung San Suu Kyi và các nhà lãnh đạo chính phủ dân cử khác đang nắm quyền trước đảo chánh. Đồng thời , đòi quân đội phải công nhận chiến thắng của các dân cử thuộc đảng Đảng Liên minh Quốc gia vì Dân chủ của bà trong cuộc bầu cử diễn ra vào tháng 11 năm ngoái.

II/-Nhận định.

Đứng trước các sự kiện trên, chúng tôi nhận định:

1.-Chế độ độc tài nào, dù là độc tài cá nhân hay độc tài tập thể, cũng tàn bạo, khát máu để duy trì quyền thống trị nhân dân.

Đó là ý tưởng đầu tiên nảy ra trong đầu, với sự bất bình đến phần nộ, trước việc nhà cầm quyền quân sự dùng súng bắn đạn thật, đàn áp dẫm máu người dân biểu tình ôn hòa.Sự kiện này khiến chúng tôi liên tưởng đến cuộc đàn áp dẫm

máu bằng xe tăng, đạn thật sát hại hàng ngàn người biểu tình ở Thiên an môn Trung Quốc năm 1987 của chế độ độc tài cộng sản đảng trị; cũng như các cuộc đàn áp đẫm máu các cuộc nổi dậy ở Ba Lan, Hung Gia Lợi cuối thập niên 50, Tiệp Khắc giữa thập niên 70 và nhiều nước khác trong các thập trước đây, dưới thời xây dựng thử nghiệm mô hình xã hội chủ nghĩa, ở nhiều nước, trong đó có Việt Nam...

2.- Sự tương phản giữa chế độ độc tài với chế độ dân chủ về quyền và biện pháp giải quyết các cuộc biểu tình.

Trong chế độ độc tài các kiểu không có quyền biểu tình. Vì các chế độ này hình thành bằng bạo lực áp đặt, duy trì bằng bạo lực, với một *“chính quyền của, do và vì cá nhân hay tập đoàn độc tài”*. Do đó, giữa nhà cầm quyền và nhân dân luôn tồn tại một **“mâu thuẫn đối kháng”** (*một mất một còn*) thường trực. Do đó, người dân phải biểu tình ôn hòa, là hình thức đấu tranh thấp nhất, có khi dẫn đến bạo động, võ trang, để đòi lại quyền dân chủ, dân sinh, nhân

quyền thường bị nhà cầm quyền các chế độ độc tài tước đoạt. Đối lại, nhà cầm quyền độc tài thường sử dụng phương cách bạo lực tối đa, tàn bạo để trấn áp biểu tình, để duy trì quyền thống trị độc tôn, độc tài.

Trong khi chế độ dân chủ có khác. Biểu tình là quyền Hiến định và Luật định. Vì các chế độ dân chủ đích thực (*khác giả hiệu*) đều từ dân mà ra (*khác sự áp đặt một chiều của độc tài*). Chính quyền được thiết lập, duy trì một cách hòa bình, trên căn bản Hiến pháp và pháp luật; xuất phát từ nguyện vọng của đa số người dân, với những “*chính quyền của dân, do dân và vì dân*”. Do đó giữa nhân dân và nhà cầm quyền trong chế độ dân chủ luôn chỉ tồn tại “**mâu thuẫn nội bộ**” (*không đối kháng*) mang tính đối lập xây dựng, cùng tồn tại. Nghĩa là mâu thuẫn nội bộ giữa người chủ là nhân dân với chính quyền là công cụ của nhân dân. Chính quyền này, với những người dân cử hay công cử ăn lương bằng tiền thuế của dân; thay mặt dân làm nhiệm vụ lãnh đạo, điều hành, quản lý guồng

máy công quyền quốc gia theo Hiến pháp và pháp luật; phù hợp ý nguyện của đa số nhân dân, sao cho đem lại phúc lợi hài hòa cho mọi tầng lớp nhân dân sống chung. Vì thế trong các chế độ dân chủ thật, biểu tình là một quyền của người dân, một hình thức nhắc nhở, đòi hỏi nhà cầm quyền phải làm đúng nhiệm vụ công bộc của mình, đối với người chủ của mình là nhân dân. Nhà cầm quyền có trách nhiệm lắng nghe để tìm cách giải quyết nguyện vọng chính đáng và hợp pháp của người dân biểu tình. Nghĩa là cả chính quyền và người dân biểu tình đều phải tuân thủ pháp luật. Mọi vi phạm pháp luật của cả hai phía chính quyền và người dân đều bị chế tài theo pháp luật.

Lấy ví dụ quyền biểu tình ở Hoa Kỳ, được coi có là nước chế độ dân chủ bậc nhất, từng diễn ra các cuộc biểu tình ở nhiều nơi trong nước bao lâu nay. Vì là quyền hiến định nên đều được tôn trọng, bảo vệ và hành xử theo pháp luật. Nhân viên công lực chỉ can thiệp có mức độ khi các cuộc biểu tình vượt quá giới hạn quyền biểu tình

ôn hòa luật định, biến thành bạo động, bạo hành vi phạm pháp luật. Trong trường này, các biện pháp can thiệp của nhân viên công lực thường nhẹ nhàng, như xịt nước, hơi cay và các dụng cụ giải tán biểu tình tránh gây tử vong hay chỉ gây thương tích nhẹ. Nghiêm cấm dùng vũ khí bắn đạn thật. Nếu nhân viên công lực nào sử dụng vũ khí gây tử vong cho người biểu tình sẽ phải chịu trách nhiệm hình sự, trừ trường hợp phòng vệ chính đáng. Ngược lại, người biểu tình nào vượt quá giới hạn quyền biểu tình ôn hòa, có bạo động đập phá, cướp bóc, gây thương tích cho người thi hành công vụ cũng sẽ bị xử án, chế tài theo luật.

3.-Áp lực quốc tế dường như vô hiệu hay chỉ có hiệu quả rất giới hạn trong việc ngăn chặn, đẩy lùi, chấm dứt các hành động trấn áp, sát nhân trong chế độ độc tài các kiểu.

Thật vậy, mặc dầu tổ chức Liên Hiệu Quốc đã lên án và Hội Đồng Bảo An LHQ đã họp bàn, các cường quốc có thể lực, cũng như các tổ chức quốc tế toàn cầu cũng như khu vực có ảnh

hưởng đã đưa ra các biện pháp trừng phạt. Thế nhưng thực tế nhà cầm quyền độc tài quân phiệt Myanmar vẫn tỏ ra coi thường, tiếp tục gia tăng các biện pháp đàn áp, giết hại sinh mạng người dân tham gia biểu tình ôn hòa, trong tay không có vũ khí tự vệ.

Chẳng thế mà trước lời cảnh báo của bà Schraner Burgener Đặc phái viên Liên Hiệp Quốc về Myanmar, rằng quân đội Myanmar có thể bị một số nước trừng phạt và cô lập vì vụ đảo chính. Nhưng Tướng Soe Win Phó Tổng tư lệnh quân đội Myanmar đã lạnh lùng đáp lại rằng *“Chúng tôi đã quen với các lệnh trừng phạt, và chúng tôi đã sống sót”*. Và rằng *“Chúng tôi phải học cách xoay sở với ít bạn hơn”*. Ít bạn hơn ở đây là ai? Chính là các nước có chế độ cùng chủng loại độc tài các kiểu. Điển hình như Trung Quốc và các nước có chế độ độc tài trong vùng được thể hiện qua thái độ, phản ứng không đồng nhất, trong Hội nghị bất thường của ASEAN.

Hội nghị thượng đỉnh của các quốc gia Đông Nam Á gọi tắt là ASEAN được tổ chức hôm 2/3 tại Brunei, để thảo luận về cuộc khủng hoảng chính trị ở Myanmar. Nhưng đã không tìm ra bất cứ đột phá nào để đưa quốc gia này trở lại con đường dân chủ sau cuộc đảo chính quân sự hồi tháng trước. Theo tin từ hiệp hội này cho biết, là vì ASEAN - vốn bao gồm các nền dân chủ, các quốc gia cộng sản, các chế độ độc tài và một chế độ quân chủ lập hiến còn nhiều chuyên chế - đã không tạo dựng được một quan điểm chung trong cuộc họp.

Vì thế trong hội nghị này, đa số các nước có chế độ độc tài, trong đó có Việt Nam, thì tránh né không lên án hay tạo áp lực với nhà cầm quyền quân sự Myanmar. Trung Quốc từ chối, không lên án vụ đảo chính ở Myanmar. Trong khi Hoa Kỳ và nhiều nước dân chủ khác đã lên án gắt gao và đưa ra các biện pháp trừng phạt mạnh mẽ.

Tựu chung, từ cuộc đảo chánh quân dự ở Myanmar hôm 1-2-2021, cho đến lúc này đã có nhiều người dân biểu tình bị chết vì sự đàn áp đả đốn của tập đoàn quân phiệt lật đổ. Trong khi áp lực quốc tế từ nhiều phía dường như vẫn chưa có dấu hiệu làm giảm cường độ đàn áp người dân biểu tình và làm mất nguy cơ chế độ độc tài quân phiệt tái lập ở Myanmar, sau hơn 10 năm được dân chủ hóa. Nhiều tầng lớp nhân dân mặc dầu bị đàn áp đả đốn, vẫn không lùi bước đấu tranh để giành lại quyền làm chủ. Đây là cái giá đắt phải trả cho bất cứ cuộc đấu tranh nào giành lại quyền làm chủ của người dân Myanmar nói riêng và nhân dân các nước có chế độ độc tài các kiểu nói chung. Đúng như một nhà hoạt động đấu tranh tham gia biểu tình ở Myanmar là Maung Saungkha đã nói với Reuters:

“Chúng tôi biết là mình có thể bị bắn chết bằng đạn thật, nhưng cuộc sống không có ý nghĩa gì nếu phải sống dưới quyền của tập đoàn quân phiệt.”

Thế nhưng lịch sử đã chứng minh, rằng cuối cùng các cuộc đấu tranh giành quyền làm chủ của nhân dân Myanmar sẽ tất thắng. Vì các chế độ độc tài “*Thiết lập bằng bạo lực, duy trì bằng bạo lực, thì sớm muộn cũng sẽ bị tiêu vong do tự bản chất và do sức mạnh vùng lên của những con người bị áp bức, bóc lột.*”(*)

Thiện Ý

Houston, ngày 9-3-2021

(*)- Trích câu kết “Tuyên ngôn Nhân quyền Việt Nam 1977”.